

Test Booklet No.

प्रश्नपत्रिका क्र.

M

Paper-III

JOURNALISM AND MASS COMMUNICATION

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

(In figures as in Admit Card)

1. (Signature)

(Name)

Seat No.

(In words)

2. (Signature)

(Name)

OMR Sheet No.

(To be filled by the Candidate)

DEC - 19313

Time Allowed : 2½ Hours]

[Maximum Marks : 150

Number of Pages in this Booklet : 36

Number of Questions in this Booklet : 75

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of 75 objective type questions. Each question will carry two marks. All questions of Paper-III will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)

(B)

(C)

(D)
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.**
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
- There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत 75 बहुपर्याय प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास दोन गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
- परीक्षा सुरु झाल्यावर विद्यार्थ्यांला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून घ्याव्यात.
 - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
 - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून घ्यावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळी वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
 - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ/निळा करावा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)

(B)

(C)

(D)
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गाचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्यांला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्यांने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळा किंवा काळा बॉल पेनचाच वापर करावा.**
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**

DEC-19313/III

Journalism and Mass Communication

Paper III

जनसंचार आणि पत्रकारिता

प्रश्नपत्रिका III

Time Allowed : 2½ Hours]

[Maximum Marks : 150

Note : This Paper contains **Seventy Five (75)** multiple choice questions. Each question carries **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पचहत्तर (75)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. 'ABP' in 'ABP News' stands for :

- (A) Amrut Bazaar Patrika
- (B) Anand Bazaar Patrika
- (C) Asian Broadcast Productions
- (D) Aaj Tak Broadcast Partners

2. What is the name of the instrument which is used to measure the television channel switching and viewing behaviour of audience ?

- (A) Television Monitor
- (B) Viewing Barometer
- (C) Pupilometer
- (D) Peoplemeter

1. 'ए.बी.पी. न्यूज' मधील ए.बी.पी. हे कशाचे लघुरूप आहे ?

- (A) अमृत बझार पत्रिका
- (B) आनंद बझार पत्रिका
- (C) एशियन ब्रॉडकास्टिंग प्रॉडक्शन्स
- (D) आजतक ब्रॉडकास्ट पार्टनर्स

2. वाहिन्या बघण्याच्या टी.वी. प्रेक्षकांच्या सवयींचे मोजमाप करणाऱ्या उपकरणाला काय म्हणतात ?

- (A) टेलिव्हिजन मॉनिटर
- (B) व्ह्यूईंग बॅरोमीटर
- (C) प्युपिलोमीटर
- (D) पीपलमीटर

3. What is the main objective of formative research ?
- (A) to study the effect of communication on audiences
- (B) to study the noise in the technical transmission of communication
- (C) to decide about various elements for message creation
- (D) to decide about the economics of message reception
3. निर्मितीपूरक संशोधनाचे प्रमुख उद्दिष्ट काय असते ?
- (A) ग्राहकांवर होणाऱ्या संज्ञापनाच्या परिणामांचा अभ्यास करणे
- (B) संज्ञापनाच्या प्रसारणात येणाऱ्या तांत्रिक कर्त्याचा अभ्यास करणे
- (C) संदेश तयार करण्यासाठी लागणाऱ्या विविध घटकांबाबत निर्णय घेणे
- (D) संदेश ग्रहणाच्या आर्थिक बाजूंबाबत निर्णय घेणे
4. What is the symbolic embodiment of all the information connected with a product or service ?
- (A) Positioning
- (B) Branding
- (C) Marketing
- (D) Public Relations
4. एखादे उत्पादन अथवा सेवा यांच्याशी निगडित समग्र माहितीचे प्रतीकात्मक रूप कोणते ?
- (A) पोजिशनिंग
- (B) ब्रँडिंग
- (C) मार्केटिंग
- (D) जनसंपर्क

5. Which site that is widely created with bringing online social networking into mainstream of computer users is ?

- (A) Facebook
- (B) Orkut
- (C) MySpace
- (D) Friendster

6. Which committee strongly recommended granting broadcast franchises to educational institutions ?

- (A) The Vardaan Committee
- (B) The Chedda Committee
- (C) The Verghese Committee
- (D) P.C. Joshi Committee

5. संगणक वापरणाऱ्यांमध्ये सोशल नेटवर्किंग फार मोठ्या प्रमाणावर लोकप्रिय करण्याचे श्रेय मुख्यत्वे कोणत्या सोशल नेटवर्किंग साईटला देता येते ?

- (A) फेसबुक
- (B) ऑर्कुट
- (C) मायस्पेस
- (D) फ्रेंडस्टर

6. कोणत्या समितीने शैक्षणिक संस्थांना प्रसारण हक्क देण्याची शिफारस केली होती ?

- (A) वर्धन समिती
- (B) छेडा समिती
- (C) वर्गिस समिती
- (D) पी.सी. जोशी समिती

7. Which of the following restrictions does a Reporter need to be aware of to perform his duties properly ?

- (A) Empathy
- (B) Embargo
- (C) Embedding
- (D) Emulsification

8. Arrange the correct sequence of covering a news item :

- (i) Collecting information
- (ii) Visit to location
- (iii) Taking a photograph
- (iv) Writing the news
- (v) Confirmation from other sources
- (vi) Tip off

- (A) (vi), (ii), (i), (iv), (v), (iii)
- (B) (vi), (v), (ii), (i), (iii), (iv)
- (C) (ii), (i), (vi), (v), (iii), (iv)
- (D) (ii), (v), (i), (iv), (iii), (vi)

7. वार्ताहराला त्याचे काम योग्य पद्धतीने करण्यासाठी खालीलपैकी कोणत्या नियमनाची जाणीव असणे आवश्यक आहे ?

- (A) एम्पॅथी
- (B) एम्बार्गो
- (C) एम्बेडिंग
- (D) एमल्सिफिकेशन

8. घटनेचे वार्ताकन करण्याच्या प्रक्रियेतील योग्य क्रमवारी कोणती ?

- (i) माहिती गोळा करणे
- (ii) घटनास्थळाला भेट
- (iii) छायाचित्र घेणे
- (iv) बातमी लिहिणे
- (v) अन्य स्रोतांकडून खातरजामा करणे
- (vi) घटनेची कुणकुण लागणे

- (A) (vi), (ii), (i), (iv), (v), (iii)
- (B) (vi), (v), (ii), (i), (iii), (iv)
- (C) (ii), (i), (vi), (v), (iii), (iv)
- (D) (ii), (v), (i), (iv), (iii), (vi)

9. Who among the following was not a member of the Marxist School of Applied Research in Frankfurt also called the Frankfurt School ?

- (A) Harold Innis
- (B) Herbert Marcuse
- (C) Walter Benjamin
- (D) Theodore Adorno

10. Which of the following is *not* a correct pairing of Newspaper and Newspaper Publishing House ?

- (A) Bennet, Coleman & Co —Times of India
- (B) Kasturi & Sons—The Hindu
- (C) Ushodaya Enterprises—The Eenadu
- (D) Jagaran Prakashan—Dainik Bhaskar

9. खालीलपैकी कोण फ्रँकफुर्टमधील उपयोजित संशोधन विभागाचा (अर्थात फ्रँकफुर्ट स्कूल) सदस्य नव्हता ?

- (A) हॅरॉल्ड इनिस
- (B) हर्बर्ट मार्क्युस
- (C) वॉल्टर बेंजामिन
- (D) थिओडोर अडोर्नो

10. वृत्तपत्र आणि त्यांची मालक संस्था यांच्यापैकी कोणती जोडी अयोग्य आहे ?

- (A) बेनेट, कोलमन अँड कं — टाइम्स ऑफ इंडिया
- (B) कस्तुरी अँड सन्स — दि हिंदू
- (C) उषोदय एंटरप्रायजेस — दि इनाडू
- (D) जागरण प्रकाशन — दैनिक भास्कर

11. Which of the following is *not* a media related Act in India ?

- (A) The Official Secrets Act, 1923
- (B) The Criminal Procedure Code 1973
- (C) Indian Post Office Act, 1898
- (D) The Press Ownership Act, 1975

12. The Toronto School of thinking about the media in the post-Second World War Period pioneered by the Canadian historian :

- (A) Marshall McLuhan
- (B) Noam Chomsky
- (C) Harold Ennis
- (D) Sergei Eisenstein

11. खालीलपैकी कोणता भारतातील माध्यमविषयक कायदा **नाही** ?

- (A) सरकारी गोपनीयता कायदा, 1923
- (B) फौजदारी दंड संहिता, 1973
- (C) भारतीय डाकघर कायदा, 1898
- (D) वृत्तपत्र मालकी कायदा, 1975

12. दुसऱ्या महायुद्धानंतरच्या काळातील माध्यमांबद्दलच्या टोरोन्टो विचारधारेचे (टोरोन्टो स्कूल ऑफ थिंकिंग) उद्गाते कोण ?

- (A) मार्शल मॅक्लुहान
- (B) नोम चॉमस्की
- (C) हॅरॉल्ड इनिस
- (D) सर्जी आइसेन्स्टाइन

13. The utilitarian principle of seeking the greatest happiness for the greatest number was first propounded by :

- (A) Spinoza
- (B) Karl Marx
- (C) John Stuart Mill
- (D) Aristotle

14. Which English poet made the most famous early and eloquent claim for freedom from Government control in 1644 ?

- (A) John Dewey
- (B) John Dyke
- (C) John Milton
- (D) John Smith

13. जास्तीतजास्त लोकांना जास्तीतजास्त आनंद देण्याचे उपयुक्ततावादी तत्व पहिल्यांदा कृणी मांडले ?

- (A) स्पिनोझा
- (B) कार्ल मार्क्स
- (C) जॉन स्टुअर्ट मिल
- (D) अरिस्टॉटल

14. शासकीय नियंत्रणाविरुद्ध, 1644 साली प्रथम आणि प्रखर आवाज उठविणारा इंग्रजी कवी कोण ?

- (A) जॉन ड्यूई
- (B) जॉन डायक
- (C) जॉन मिल्टन
- (D) जॉन स्मिथ

15. For a media business which two elements are most crucial from economic point of view ?
- (A) Owner and Editorial
(B) Publisher and Owner
(C) Consumer and Advertising
(D) Government and Advertiser
16. Which of the following terms loosely describes media content that involves description or display of explicit sexual themes and scenes ?
- (A) Obscenity
(B) Pornography
(C) Romantic
(D) Vulgarity
17. "Surrealism" in film studies refers to :
- (A) Art movement based on the unexpected and shocking juxtaposition of unrelated images
(B) Pseudo-Realistic films
(C) Silent films featuring vampires
(D) Post-realism
15. माध्यम उद्योगांसाठी, आर्थिकदृष्ट्या कोणते दोन घटक सर्वाधिक महत्वाचे असतात ?
- (A) मालक आणि संपादकीय
(B) प्रकाशक आणि मालक
(C) ग्राहक आणि जाहिराती
(D) शासन आणि जाहिरातदार
16. ज्यात प्रामुख्याने लैंगिक भावना आणि लैंगिक कृत्यांची दृश्ये यांचे उघड चित्रण केले जाते त्याचे वर्णन कोणत्या शब्दाने अधिक समर्पक करता येते ?
- (A) अश्लीलता (ऑब्सेनिटी)
(B) कामचित्रण (पोर्नोग्राफी)
(C) प्रणयप्रधान (रोमँटिक)
(D) उच्छृंखल (वल्गॅरिटी)
17. चित्रपट अभ्यासात अतिवास्तववाद (सररियॅलिझम) म्हणजे काय ?
- (A) परस्परांशी असंबंधित प्रतिमांचे अनपेक्षित आणि धक्कादायक मिश्रण दाखवणारी कला चळवळ
(B) भ्रामक-वास्तव चित्रपट
(C) रक्तपिपासू पात्रे दाखवणारे मूकपट
(D) उत्तर-वास्तववाद

18. Which of these film directors was *not* one of the French new wave film makers ?
- (A) Sergei Eisenstein
(B) Jean-Luc-Godard
(C) Eric Rohmer
(D) Claude Chabrol
19. Which important change was brought about in radio sector in India by the pronouncement of Supreme Court of India that 'air waves are public property' ?
- (A) Prasar Bharati was established to look after AIR
(B) AIR started its international commercial service
(C) Radio was opened up to private commercial FM stations
(D) A Public Sector Corporation was set up to regulate the content of all radio stations
18. पुढीलपैकी कोणता दिग्दर्शक फ्रेंच नवप्रवाहातील चित्रपट निर्मात्यांपैकी नाही ?
- (A) सर्जी आइसनस्टाइन
(B) जाँ-लुक गोदार्द
(C) एरिक रोहमर
(D) क्लॉद चॅब्रॉल
19. "प्रक्षेपण लहरी हे सार्वजनिक मालमत्ता आहे" अशा आशयाच्या सर्वोच्च न्यायालयाच्या निकालामुळे भारतातील रेडिओच्या क्षेत्रात कोणता महत्त्वाचा बदल घडून आला ?
- (A) ऑल इंडिया रेडिओसाठी 'प्रसार भारती'ची स्थापना करण्यात आली
(B) ऑल इंडिया रेडिओने व्यापारी आंतरराष्ट्रीय सेवा सुरू करण्यात आली
(C) खासगी व्यापारी एफ.एम. वाहिन्यांसाठी रेडिओ क्षेत्र खुले करण्यात आले
(D) सर्व रेडिओ केंद्रावरील आशयाच्या नियमनासाठी एक सार्वजनिक क्षेत्रातील महामंडळ स्थापण्यात आले

20. **Statements :**

(p) Public Relations primarily aims to influence the journalistic process to get positive publicity and thus create a positive image of a company.

(q) Corporate communication aims to integrate company's communication with various internal and external audiences and stakeholders so as to create a cohesive communication flow and positive image of company.

- (A) (p) is correct but (q) is incorrect
- (B) (p) is incorrect but (q) is correct
- (C) Both (p) and (q) are correct and (p) is subset of (q)
- (D) Both (p) and (q) are correct but (p) is not related to (q)

20. **विधाने :**

(क) कंपनीसाठी चांगली प्रसिद्धी मिळविण्यासाठी तसेच, कंपनीची चांगली प्रतिमा निर्माण होण्यासाठी पत्रकारितेच्या प्रक्रियेला प्रभावित करणे हे जनसंपर्काचे प्रमुख उद्दिष्ट असते.

(ख) कंपनीकडून अंतर्गत व बाह्य घटकांशी होणाऱ्या संज्ञापनामध्ये सुसूत्रता आणणे तसेच त्याद्वारे त्यांच्यामध्ये कंपनीची सकारात्मक प्रतिमा निर्माण करणे हे व्यवसायानिष्ठ संज्ञापनाचे (कॉर्पोरेट कम्युनिकेशन) प्रमुख उद्दिष्ट असते.

- (A) (क) विधान सत्य आहे पण (ख) असत्य आहे
- (B) (क) विधान असत्य आहे पण (ख) सत्य आहे
- (C) (क) आणि (ख) ही दोन्ही विधाने सत्य असून (क) हे (ख) चा एक भाग आहे
- (D) (क) आणि (ख) ही दोन्ही विधाने सत्य आहेत पण (क) चा (ख) शी संबंध नाही

21. "While the readership of newspapers is fast declining in the developed western countries, it is increasing in India." Which of the following statements *correctly* explain this trend ?

- (i) Literacy in India is increasing thus adding new readers
- (ii) Price of newspapers in India has remained consistently low
- (iii) Internet penetration in India is still very low as compared to the western developed countries
- (iv) Policies of Indian Government are very conducive for newspapers than the policies in western developed countries

The *correct* answer is :

- (A) (i), (ii) and (iii)
- (B) (ii), (iii) and (iv)
- (C) (iii) and (iv)
- (D) (ii) and (iv)

21. "प्रगत पाश्चात्य देशांमध्ये वृत्तपत्रांची वाचकसंख्या झपाट्याने घटत असताना, भारतात मात्र ती वाढत आहे." खालीलपैकी कोणती विधाने वरील प्रवाहाचे योग्य स्पष्टीकरण देऊ शकतात.

- (i) भारतात साक्षरतेचे प्रमाण वाढत असल्याने नवे वाचकही निर्माण होत आहेत.
- (ii) भारतातील वृत्तपत्रांची किंमत सातत्याने फार कमी राहिली आहे.
- (iii) प्रगत पाश्चात्य देशांच्या तुलनेत भारतातील इंटरनेटच्या विस्ताराचे प्रमाण कमी आहे.
- (iv) प्रगत पाश्चात्य देशांपेक्षा भारतातील वृत्तपत्रांसंबंधीची धोरणे त्यांच्या वाढील अधिक पूरक आहेत.

योग्य उत्तर आहे :

- (A) (i), (ii) आणि (iii)
- (B) (ii), (iii) आणि (iv)
- (C) (iii) आणि (iv)
- (D) (ii) आणि (iv)

22. Find the *incorrect* pair of programme and director from the following :
- (A) Sa Re Ga MA Pa—Gajendra Singh
- (B) Mahabharata—B.R. Chopra
- (C) Kaun Banega Carorpati—Siddhartha Basu
- (D) Bharat Ek Khoj—Govind Nihalani
23. Elizabeth Noelle-Neumann referred to the tendency of those who thought they held a minority or deviant view and refrained from expressing it in public thereby accelerating the dominance of the supposed consensus. She called this tendency as :
- (A) Agenda setting
- (B) Framing
- (C) Spiral of Silence
- (D) Cultivation
22. खालीलपैकी कार्यक्रम आणि दिग्दर्शकाची चुकीची जोडी ओळखा :
- (A) सा रे ग म पा – गजेंद्र सिंग
- (B) महाभारत – बी.आर. चोपडा
- (C) कौन बनेगा करोडपती—सिद्धार्थ बसू
- (D) भारत एक खोज – गोविंद निहलानी
23. समाजातील ज्या घटकांना असे वाटते की त्यांची भूमिका अल्पमतात आहे किंवा प्रचलित भूमिकेला छेद देणारी आहे, ते त्यांची भूमिका सार्वजनिक व्यासपीठांवर व्यक्त करायला कचरतात व त्यामुळे तथाकथित वा भ्रामक सहमती वा मतैक्य अधिक प्रबल होते. एलिझाबेथ नोएल-न्यूमन यांनी या प्रक्रियेचे वर्णन कसे केले आहे ?
- (A) प्राधान्य निश्चिती (अजेंडा सेटिंग)
- (B) चौकट निश्चिती (फ्रेमिंग)
- (C) मूक-आवर्त (स्पायरल आफ सायलेन्स)
- (D) संस्कारण वा मशागत (कल्टिव्हेशन)

24. All media messages would be treated as 'Product' and audience as a commodity to be sold by media to advertisers. Which of the following words describes this point of view ?

- (A) Commodification
- (B) Commercialisation
- (C) Macdonaldisation
- (D) Tabloidisation

25. In the context of advertising ASCI stands for :

- (A) Advertising Standards Council of India
- (B) Advertising Social Code of India
- (C) Advertising Society's Code of Instruction
- (D) Advertising Standards Code of India

24. माध्यमातील सर्व आशयाचा 'उत्पादन' म्हणून आणि ग्राहकांचा (ऑडियन्स) 'वस्तू' म्हणून जाहिरातदारांना विकण्यासाठी उपयोग केला जाऊ शकतो, या दृष्टीकोनाचे पुढीलपैकी कोणत्या शब्दाने वर्णन होऊ शकते ?

- (A) वस्तूकरण (कमॉडिफिकेशन)
- (B) व्यवसायीकरण (कमर्शियलायझेशन)
- (C) मॅकडोनाल्डायझेशन
- (D) टॅब्लॉयडायझेशन

25. जाहिरातींच्या संदर्भात ASCI चे विस्ताररूप कोणते ?

- (A) अॅडव्हर्टायझिंग स्टँडर्ड कौन्सिल ऑफ इंडिया
- (B) अॅडव्हर्टायझिंग सोशल कोड ऑफ इंडिया
- (C) अॅडव्हर्टायझिंग सोसायटीज कोड ऑफ इन्स्ट्रक्शन्स
- (D) अॅडव्हर्टायझिंग स्टँडर्डस् कोड ऑफ इंडिया

26. The process by which news becomes more sensational, trivial and irresponsible is called :

- (A) Macdonaldisation
- (B) Tabloidisation
- (C) Urbanisation
- (D) Tribalisation

27. A fundamental organised belief system or set of basic values that is disseminated or reinforced by systems of communication, generally speaking is called :

- (A) Ideology
- (B) Theory
- (C) Perspective
- (D) Opinion Trend

26. बातम्या अधिक सनसनाटी, सवंग आणि बेजबाबदार बनत जाण्याच्या प्रक्रियेला वृत्तपत्रीय परिभाषेत काय म्हणतात ?

- (A) मॅकडोनाल्डायझेशन (मॅकडोनाल्डीकरण)
- (B) टॅब्लॉयडायझेशन (टॅब्लॉइडीकरण)
- (C) अर्बनायझेशन (नागरीकरण)
- (D) ट्रिब्युलनायझेशन (सवंगीकरण)

27. सहसंबंध असलेल्या मूलभूत धारणा अथवा मुल्यव्यवस्था संज्ञापन व्यवस्थांद्वारा समाजात प्रसारित वा दृढमूल होत जातात. त्या धारणा वा मुल्यव्यवस्थांना काय म्हणतात ?

- (A) विचारप्रणाली
- (B) उपपत्ती
- (C) दृष्टीकोन
- (D) मतप्रवाह

28. 'Transit advertising' is a part of :
- (A) Out-of-Home Advertising
(B) Broadcast Advertising
(C) Transistor Advertising
(D) Online Advertising
29. When a camera shot covers a vast geographical area and objects appear small, the shot is called :
- (A) Extra long shot
(B) Mid shot
(C) Close up
(D) None of the above
30. Which of the following models incorporates concept of gate-keeping ?
- (A) Lasswell's formula
(B) Berlo's model
(C) Katz and Lazarsfeld two step model
(D) George Comstock's Model
28. प्रवासीसाधनांवरील जाहिराती हा कशाचा भाग आहे ?
- (A) आऊट ऑफ होम जाहिराती
(B) प्रक्षेपण जाहिराती
(C) ट्रान्झिस्टर जाहिराती
(D) ऑनलाइन जाहिराती
29. जेव्हा एखाद्या कॅमेरा चित्रचौकटीत परिसर खूप मोठा आणि वस्तू लहान दिसतात त्या शॉटला काय म्हणतात ?
- (A) एक्स्ट्रा लॉग शॉट (सुदूर चित्र)
(B) मिडशॉट (मध्यम चित्र)
(C) क्लोजअप (समीप चित्र)
(D) वरीलपैकी कोणताही नाही
30. पुढीलपैकी कोणत्या प्रतिमानात (मॉडेल) द्वारपालनाची संकल्पना अंतर्भूत आहे ?
- (A) लासवेलचे प्रतिमान
(B) बर्लोचे प्रतिमान
(C) काट्झ आणि लाट्झर्सफेल्डचे द्विस्तरीय प्रतिमान (टू-स्टेप फ्लो मॉडेल)
(D) जॉर्ज कॉमस्टॉकचे प्रतिमान

31. India's first Soap Opera, 'Hum Log' was aired in 1984. The main objective of the serial was to promote :
- (A) Small Family
(B) Anti-alcoholism
(C) Gender Equality
(D) Education
32. Who has directed the Russian films—Battleship Potempkin, Ivan the Terrible, Seven Steps ?
- (A) V.I. Pudovkin
(B) Sergie Eisentein
(C) Lev Kuleshov
(D) Alexander Pushkin
33. Which of the following community radio stations in India Dalit Women are the key programme producers ?
- (A) Gurgaon Ki Awaaz
(B) Radio Sangam
(C) Vasundhara
(D) Namma Dhvani
31. भारतातील पहिला 'सोप ऑपेरा' 1984 साली प्रसारित झाला. त्यामागे कशाचा प्रसार करण्याचा हेतू प्रधान होता ?
- (A) छोटे कुटुंब
(B) दारूबंदी
(C) स्त्री-पुरुष समानता
(D) शिक्षण
32. बॅटलशिप पोटेम्पकिन, इव्हान द टेरिबल, सेव्हन स्टेप्स या रशियन चित्रपटांचे दिग्दर्शक कोण ?
- (A) व्ही.आय्. पुदोवकिन
(B) सर्गेई आइझेन्स्टाइन
(C) ल्येव कुलेशव
(D) अलेक्झांदर पुष्किन
33. पुढीलपैकी कोणत्याही भारतीय कम्युनिटी रेडिओ केंद्रात प्रामुख्याने दलित महिला कार्यक्रम निर्मात्या आहेत ?
- (A) गुडगांव की आवाज
(B) रेडियो संघम
(C) वसुंधरा
(D) नम्म धवनी

34. The first Indian newspaper—the ‘Bengal Gazette’ was published in 1780 at :
- (A) Serampore
(B) Dibrugarh
(C) Kolkata
(D) Azamgarh
35. Which of the following ethical percepts can be used in Media ?
- (A) The golden rule—do unto others as you would have them do unto you
(B) The golden mean—finding a middle way is better than extreme
(C) The categorical imperative : rules or laws should only be used that apply to everyone at all times
(D) All of the above can be used
34. भारतातील पहिले वर्तमानपत्र—दि ‘बेंगाल गझेट’ हे 1780 साली कोठून प्रकाशित झाले ?
- (A) सेरमपोर
(B) दिब्रूगढ
(C) कोलकाता
(D) आझमगढ
35. माध्यमांमध्ये खालीलपैकी कोणती नीतीमूल्य तत्वे वापरता येतील ?
- (A) सुवर्णनियम—इतरांशी तसे वागा, जसे इतरांनी तुमच्याशी वागावे असे तुम्हाला वाटते.
(B) सुवर्ण मध्य – टोकाचे मार्ग निवडण्याऐवजी मध्यममार्ग निवडणे
(C) फार जरूरीचे विध्ययात्मक नियम आणि कायदे याप्रमाणे उपयोगात घेणे की सगळ्यांवर एकाचवेळी उपयोग होणे
(D) वरीलपैकी सगळे उपयोगात

36. With respect to Indian television which of the following statements is/ are correct ?

- (i) Terrestrial transmission mode dominated the TV Industry till 1992
- (ii) The cable and satellite mode picked up fast from 1994
- (iii) The DTH mode of transmission is showing steady increase since 2005

- (A) Only (i) is correct
- (B) only (ii) is correct
- (C) only (i) and (ii) are correct
- (D) (i), (ii) and (iii) are correct

36. भारतातील दूरचित्रवाणीच्या संदर्भात खालीलपैकी कोणते विधान वा कोणती विधाने सत्य आहेत ?

- (i) भूकेंद्री प्रसारणाने भारतीय टीव्ही उद्योगावर 1992 पर्यंत वर्चस्व राखले
- (ii) 1994 पासून केबल व उपग्रह वितरणाचा वेग मोठ्या प्रमाणावर वाढला
- (iii) 2005 पासून 'डी.टी.एच' पद्धतीच्या वितरणाचे प्रमाण सतत वाढत आहे.

- (A) फक्त (i) सत्य आहे
- (B) फक्त (ii) सत्य आहे
- (C) फक्त (i) आणि (ii) सत्य आहेत
- (D) (i), (ii) आणि (iii) सत्य आहेत

37. "After a certain threshold, increase in circulation of newspapers may actually deplete the profit." Pick up the most correct option from the following which explains this statement :

- (i) The statement is incorrect because more the circulation more is the advertising revenue
 - (ii) The statement is correct because more circulation would mean more expenditure on costly newsprint
 - (iii) The statement is incorrect because increase in circulation would bring in more subscription revenue
 - (iv) The statement is correct because more circulation would mean more payment to employees
- (A) Only (i)
 (B) Only (ii)
 (C) Only (iii)
 (D) Only (iv)

37. "विशिष्ट मर्यादेनंतर वृत्तपत्राच्या खपातील वाढ त्या वृत्तपत्राच्या नफ्याचे प्रमाण घटवू शकते." खालीलपैकी कोणता पर्याय हे विधान सर्वाधिक यथार्थपणे स्पष्ट करू शकते ?

- (i) हे विधान चूक आहे कारण अधिक खप म्हणजे अधिक जाहिरात उत्पन्न
 - (ii) हे विधान बरोबर आहे कारण अधिक खप म्हणजे वृत्तपत्राच्या महाग अशा कागदावर जास्त खर्च
 - (iii) हे विधान चूक आहे कारण अधिक खप म्हणजे वाचकाकडून मिळणारे अधिक उत्पन्न
 - (iv) हे विधान बरोबर आहे कारण अधिक खप म्हणजे कर्मचाऱ्यांच्या वेतनावर होणारा अधिक खर्च
- (A) फक्त (i)
 (B) फक्त (ii)
 (C) फक्त (iii)
 (D) फक्त (iv)

38. The News Broadcasters Association (NBA) a collective of 12 Indian Broadcasters formed in 2008 doesn't include the following networks :
- (A) Sun TV network
 (B) NDTV Ltd.
 (C) TV 18 Group
 (D) ETV Group
39. Pippa Norris referred to the inequality in access to and use of advanced communication facilities as the :
- (A) Urban-Rural Divide
 (B) Have and have not divide
 (C) Literate-illiterate divide
 (D) Digital divide
40. The exact replica of a newspaper on a website is called :
- (A) Newspaper online
 (B) E-News
 (C) E-paper
 (D) Online newspaper
38. सन् 2008 साली स्थापन झालेल्या न्युज ब्रॉडकास्टर्स असोसिएशन (एन.बी.ए.) मध्ये 12 प्रसारणसमूह सहभागी झाले होते. खालीलपैकी कोणता समूह त्यात सहभागी नव्हता ?
- (A) सन टीव्ही नेटवर्क
 (B) एन.डी.टी.व्ही.लि.
 (C) टी.व्ही. 18 समूह
 (D) इ.टी.व्ही. समूह
39. आधुनिक संज्ञापन सुविधांची उपलब्धता आणि वापर यासंदर्भात समाजामध्ये असलेल्या विषमतेचे वर्णन पिपा नॉरिस कोणत्या शब्दात करतात ?
- (A) शहरी आणि ग्रामीण दरी
 (B) आहे रे नाही रे यांच्यातील दरी
 (C) सुशिक्षित-अशिक्षित दरी
 (D) डिजिटल दरी
40. संकेत स्थळावर मुद्रित वर्तमानपत्राची जी हुवेहुब प्रत टाकण्यात येते तिला काय म्हणतात ?
- (A) न्यूजपेपर ऑनलाईन
 (B) इ-न्यूज
 (C) इ-पेपर
 (D) ऑनलाईन न्यूजपेपर

41. Participatory communication and two-way communication are :
- (A) One and the same
 (B) Two different concepts
 (C) Two unrelated concepts
 (D) Two associated concepts
42. TRAI represents regulation of which of the following ?
- (A) Broadcasting, telecommunication
 (B) Cable, computers, telecommunication
 (C) Cable, telecommunication, Broadcasting
 (D) Telecommunication
43. Which of the following describes the correct status of Press Council of India ?
- (A) Industry body
 (B) Government body
 (C) Professional body
 (D) Quasi-judicial body
41. सहभागकेंद्री संज्ञापन आणि दुहेरी संज्ञापन ह्या संकल्पना :
- (A) एकच आहेत
 (B) दोन भिन्न संकल्पना आहेत
 (C) दोन संबंध नसलेल्या संकल्पना आहेत
 (D) दोन सहसंबंध असलेल्या संकल्पना आहेत
42. 'ट्राय' या प्राधिकरणाद्वारे खालीलपैकी कशाचे नियमन केले जाते ?
- (A) प्रसारण, दूरसंचार
 (B) केबल, संगण आणि संज्ञापन
 (C) केबल, दूरसंचार आणि प्रसारण
 (D) दूरसंचार
43. 'प्रेस कौन्सिल' ह्या संस्थेचा संघटनात्मक दर्जा खालीलपैकी कोणत्या पर्यायाने व्यक्त होतो ?
- (A) औद्योगिक संस्था
 (B) सरकारी संस्था
 (C) व्यावसायिक संस्था
 (D) निम-न्यायिक संस्था

44. Who among the following started English as well vernacular newspapers to mobilize public opinion in favour of independence from colonial British Rule ?
- (A) Lal Bahadur Shastri
(B) Jawahar Lal Nehru
(C) James Hicky
(D) Mahatma Gandhi
45. The salient characteristic of experimental research is :
- (A) Field data collection
(B) Variable control
(C) Evaluation
(D) Policy formation
46. The first committee established to look into broadcast regulations in India is :
- (A) Verghese Committee
(B) Chanda Committee
(C) Joshi Committee
(D) Prasar Bharati
44. वसाहतवादी ब्रिटीश सत्तेपासून स्वातंत्र्य मिळविण्यासाठी जनमत निर्माण करण्याकरिता खालीलपैकी कोणी इंग्रजी आणि प्रादेशिक भाषांमध्ये वृत्तपत्रे सुरू केली ?
- (A) लाल बहादुर शास्त्री
(B) जवाहरलाल नेहरू
(C) जेम्स हिकी
(D) महात्मा गांधी
45. प्रयोगात्मक संशोधनाचे मुख्य वैशिष्ट्य काय ?
- (A) क्षेत्र तथ्य संकलन
(B) चलांवर नियंत्रण
(C) मुल्यमापन
(D) धोरण निर्मिती
46. प्रसारण क्षेत्रातील नियमनाबाबत नेमण्यात आलेल्या पहिल्या समितीचे नाव काय ?
- (A) वर्गीस समिती
(B) चंदा समिती
(C) जोशी समिती
(D) प्रसार भारती

47. Public Relations Messages appear in newspapers as :
- (A) Features
(B) News
(C) Editorials
(D) All of the above
48. Who was the heroine of First Indian Talkie film Alam Ara ?
- (A) Devika Rani
(B) Kamalabai Gokhale
(C) Nadia
(D) Zubaida
49. Which mobile handset company recently lost a patents law-suit against Apple in the US ?
- (A) Nokia
(B) Sony
(C) LG
(D) Samsung
47. जनसंपर्क संदेश वृत्तपत्रांमध्ये कोणत्या स्वरूपात येऊ शकतात ?
- (A) लेख
(B) बातम्या
(C) अग्रलेख
(D) वरील सर्व
48. भारतातील पहिला बोलपट 'आलमआरा' ची नायिका कोण ?
- (A) देविका राणी
(B) कमलाबाई गोखले
(C) नादिया
(D) झुबेदा
49. कोणत्या मोबाइल हँडसेट कंपनीला अमेरिकेत एपलबरोबरच्या स्वामित्वहक्क खटल्यात हार पत्करावी लागली ?
- (A) नोकिया
(B) सोनी
(C) एल्जी
(D) सॅमसंग

50. Television was introduced in India for :
- (A) School education
(B) Non-formal education
(C) University education
(D) Adult education
51. Which of the following is the basic lighting setup type ?
- (A) Key
(B) Fill
(C) Background
(D) Three-point
52. Queer TV refers to :
- (A) Television through internet
(B) Gay, Lasbian and bisexual characters on television shows
(C) POP music which offers a range of images of men and women
(D) Name of a satellite channel
50. भारतात दूरचित्रवाणीचा प्रारंभ कशासाठी झाला ?
- (A) शालेय शिक्षण
(B) अनौपचारिक शिक्षण
(C) विद्यापीठीय शिक्षण
(D) प्रौढ शिक्षण
51. खालीलपैकी कोणता प्रकाशयोजनेचा मूलभूत सेटअप आहे ?
- (A) की
(B) फिल
(C) बॅकग्राऊंड
(D) थ्री-पॉइंट
52. क्विअर टीव्ही म्हणजे काय ?
- (A) इंटरनेटद्वारे दूरचित्रवाणी
(B) दूरचित्रवाणी कार्यक्रमातील समलिंगी आणि उभयलिंगी व्यक्तिरेखा
(C) महिला आणि पुरुष यांच्या पॉप म्युझिकमधील विविध प्रतिमा
(D) एका उपग्रह दूरचित्रवाणी वाहिनीचे नाव

53. That consent is being manufactured by the media was first propounded by :
- (A) Marshall McLuhan
(B) George Orwell
(C) Noam Chomsky
(D) Harold Innis
54. The theorist who argued that the Gulf War did not take place :
- (A) Jean Baudillard
(B) Noam Chomsky
(C) Susan Moeller
(D) Marshall McLuhan
55. The term BROADCASTING comes to media studies from the domain of :
- (A) Agriculture
(B) Information technology
(C) Genetics
(D) Dramatics
53. माध्यमांद्वारे सहमतीची निर्मिती (मॅन्युफॅक्चरिंग ऑफ कन्सेंट) केली जात आहे असे प्रतिपादन प्रथम कृणी केले ?
- (A) मार्शल मॅक्लुहान
(B) जॉर्ज ऑर्वेल
(C) नोम चॉम्स्की
(D) हॅरॉल्ड इनिस
54. कोणत्या सैद्धान्तिकाच्या मते आखाती युद्ध झाले नाही ?
- (A) ज्याँ बोदिलार्द
(B) नोम चॉम्स्की
(C) सुझन मोलर
(D) मार्शल मॅक्लुहान
55. माध्यम अभ्यासात 'ब्रॉडकास्टिंग' ही संज्ञा कोणत्या क्षेत्रातून आली ?
- (A) शेती
(B) माहिती तंत्रज्ञान
(C) जनुकशास्त्र
(D) नाट्यशास्त्र

56. Which of the following is *not* a part of Shanon & Weaver mathematical theory ?
- (A) Source
(B) Transmitter
(C) Computation
(D) Receiver
57. Which among these news media organisations *did not* enter television in the early years ?
- (A) Bennett Coleman & Co.
(B) Business India
(C) Living Media
(D) Indian Express
58. What is *not* included in corporate identity ?
- (A) Logo
(B) Trademark
(C) Company colours and style of dressing
(D) Impression of Public
56. खालीलपैकी काय शॅनन व वीव्हरच्या गणिती प्रतिमानाचा भाग **नाही** ?
- (A) स्रोत
(B) प्रक्षेपक
(C) गणना
(D) स्वीकारक
57. पुढीलपैकी कोणत्या माध्यमव्यवसायाने दूरचित्रवाणीच्या प्रारंभीच्या काळात त्या क्षेत्रात प्रवेश केला नव्हता ?
- (A) बेनेट कोलमन अँड कं.
(B) बिझिनेस इंडिया
(C) लिव्हिंग मिडिया
(D) इंडियन एक्सप्रेस
58. 'कॉर्पोरेट आयडेंटिटी' मध्ये कशाचा समावेश हेत **नाही** ?
- (A) लोगो
(B) ट्रेडमार्क
(C) कंपनीचे रंग आणि वेशभूषा
(D) समाजातील प्रतिमा

59. When the Internet is used as a medium of public relations such activity is called :
- (A) IT PR
(B) Technology PR
(C) Online PR
(D) Internet PR
60. The process of gathering information from selected samples in research is called :
- (A) Review of Literature
(B) Data Collection
(C) Data Analysis
(D) Data Sequencing
61. Which communication researcher is associated with the term cultivation analysis ?
- (A) George Gerbner
(B) Everett Rogers
(C) Wilbur Schramm
(D) Harold Laswell
59. जेव्हा जनसंपर्कासाठी इंटरनेटचा वापर केला जातो तेव्हा त्यास काय म्हणतात ?
- (A) माहिती तंत्रज्ञान जनसंपर्क
(B) तंत्रज्ञान जनसंपर्क
(C) ऑनलाइन जनसंपर्क
(D) इंटरनेट जनसंपर्क
60. संशोधनात निवडक नमुन्याद्वारे माहिती गोळा करण्याच्या प्रक्रियेला काय म्हणतात ?
- (A) पूर्वसाहित्याचा आढावा
(B) तथ्यसंकलन
(C) तथ्यविश्लेषण
(D) तथ्यरचना
61. कोणत्या संज्ञापन संशोधकाचे नाव मशागत सिद्धान्ताशी जोडलेले आहे ?
- (A) जॉर्ज गर्बनर
(B) एव्हरेट रॉजर्स
(C) विल्बर श्रॅम
(D) हॅरॉल्ड लासवेल

62. Which of the following is a development communication approach ?
- (A) Spiral of Silence
(B) Diffusion of innovation
(C) Cone of experience
(D) Cultivation
63. Which major international event gave a major boost to introduction to colour TV in India ?
- (A) NAAM summit
(B) Commonwealth Games
(C) Asian Games
(D) Commonwealth Summit
64. Which mobile company used the character 'Zu Zu' in its ad-campaign ?
- (A) Nokia
(B) Vodafone
(C) Reliance
(D) Idea
62. खालीलपैकी कोणता विकास संज्ञापनाचा दृष्टीकोन आहे ?
- (A) शांततेचे वलय
(B) नवतेचे अभिसरण
(C) अनुभवाचा कोन
(D) मशागत
63. कोणत्या महत्वाच्या आंतरराष्ट्रीय घटनेमुळे भारतात रंगीत दूरचित्रवाणीची सुरुवात करायलामोठी प्रेरणा मिळाली ?
- (A) अलिप्तराष्ट्र शिखर परिषद
(B) राष्ट्रकुल क्रीडास्पर्धा
(C) आशियाई क्रीडास्पर्धा
(D) राष्ट्रकुल शिखर परिषद्
64. कोणत्या मोबाईल कंपनीच्या जाहिरातीत 'झुझु' या व्यक्तिरेखेचा वापर करण्यात आला ?
- (A) नोकिया
(B) व्होडाफोन
(C) रिलायन्स
(D) आयडिया

65. Which brand extensively used the character of 'Lalitaji' in its advertising Campaign ?
- (A) Nirma
(B) Surf
(C) Ponds
(D) Wheel
66. Which of the following sequences is *not correct* ?
- (A) Films—Silent to Talkie
(B) A/V Recording—digital to Analog
(C) Photo—Black & white to color
(D) Communication—verbal to nonverbal
67. "Opportunity to See" is a major criteria while using which of the following advertising mediums ?
- (A) Hoardings
(B) TV Ads
(C) Film Ads
(D) Internet Ads
65. कोणत्या उत्पादनाच्या जाहिरातमोहिमेत 'ललिताजी' या व्यक्तिरेखेचा मोठ्या प्रमाणावर वापर करण्यात आला ?
- (A) निरमा
(B) सर्फ
(C) पॉण्ड्स
(D) व्हील
66. पुढीलपैकी कोणता क्रम योग्य नाही ?
- (A) चित्रपट — मूकपट ते बोलपट
(B) ध्वनिचित्रमुद्रण — डिजिटल ते ऑनलॉग
(C) छायाचित्र — कृष्णधवल ते रंगीत
(D) संज्ञापन — शाब्दिक ते निःशब्द
67. 'नजरेस पडण्याची संधी' हा पुढीलपैकी कोणत्या जाहिरात-माध्यमाच्या वापरात महत्वाचा निकष असतो ?
- (A) जाहिरात फलक
(B) दूरचित्रवाणी जाहिराती
(C) चित्रपटांतील जाहिराती
(D) इंटरनेट जाहिराती

68. What is common to these films ?
Sound of Music, Schindler's List, 127 hours, Beautiful Mind :
- (A) They are directed by Stever Spielberg
(B) They are musicals
(C) They are based on real events/ persons
(D) They have been remade in Hindi
69. Which of the following *cannot* be a part of a survey questionnaire ?
- (A) Close-ended questions
(B) Open-ended questions
(C) Appeal to respondents
(D) Model answers
68. साउंड ऑफ म्युझिक, शिंडलर्स लिस्ट, 127 आवर्स आणि ब्युटीफूल माइंड ह्या चित्रपटांतील समान गोष्ट कोणती
- (A) ते स्टीवन स्पीलबर्गने दिग्दर्शित केले आहेत
(B) ते संगीतप्रधान आहेत
(C) ते खऱ्या घटना/व्यक्तींवर आधारित आहेत.
(D) त्यांच्यावरून हिंदी रिमेक बनवण्यात आले आहेत.
69. सर्वेक्षण प्रश्नावलीत पुढीलपैकी काय असू शकत नाही ?
- (A) बंदिस्त प्रश्न
(B) खुले प्रश्न
(C) प्रतिसादकांना आवाहन
(D) आदर्श उत्तरे

70. In the context of Public Relations which of the following statements is *true* ?

- (A) Medical organisations do not need PR
- (B) All media can be used in PR activities
- (C) Internal PR is not so important
- (D) PR means only getting publicity in the media

71. According to the theory of 'Sadharanikaran' the process of 'Sadharanikaran' takes place in real sense when the people involved are :

- (A) Sahakaree
- (B) Sahodar
- (C) Sahriday
- (D) Sahaadhyayee

70. जनसंपर्काच्या संदर्भात पुढीलपैकी कोणते विधान **सत्य** आहे ?

- (A) वैद्यकीय आस्थापनांना जनसंपर्काची गरज नसते
- (B) जनसंपर्काच्या कार्यात सर्व माध्यमांचा उपयोग होऊ शकतो.
- (C) अंतर्गत जनसंपर्काला फारसे महत्त्व नसते.
- (D) जनसंपर्क म्हणजे फक्त माध्यमात प्रसिद्धी मिळवून देणे.

71. साधारणीकरणासंबंधीच्या उपपत्तीनुसार साधारणीकरण खान्या अर्थाने होण्यासाठी त्यातील व्यक्तींना खालीलपैकी काय असण्याची गरज असते ?

- (A) सहकारी
- (B) सहोदर
- (C) सहृदय
- (D) सहाध्यायी

72. The ownership pattern of newspapers in India can be best described as :

- (A) Monopoly
- (B) Oligopoly
- (C) Monopolistic competition
- (D) Perfect competition

Read the passage and answer next 3 questions :

Today the rate of change is becoming faster and it is difficult to predict. What our domestic media will look like in ten years time. Mark Thomson, Director General of BBC, when launching the BBC's plan for digital future talked of new world of 'Martini Media' where viewers and listeners want to pick 'n' mix their programs "any time, anywhere, any place". We", the audience are increasingly becoming members of various communities who, probably for some of the time will watch or listen to BBC programs but not necessarily when they are transmitted.

(Passage from media studies—The Essential Introduction for WJEC-2010 specification—by Bateman, Bennet et.al. Routledge .page—117)

72. भारतातील वृत्तपत्र उद्योगाच्या मालकीचे यथार्थ वर्णन खालीलपैकी कोणत्या संज्ञेने करता येते ?

- (A) एकाधिकारशाही
- (B) गटाधिकारशाही
- (C) एकाधिकारकेंद्री स्पर्धात्मक
- (D) आदर्श स्पर्धात्मक

खालील परिच्छेद वाचा आणि त्यानंतरच्या तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या :

“बदलांचा वेग सध्या इतका वाढला आहे की, येत्या दहा वर्षात आपली स्थानिक माध्यमे कशी असतील हे सांगणे अत्यंत अवघड आहे. बी.बी.सीचे महासंचालक मार्क थॉमसन यांनी बी.बी.सी.चा डिजिटल भविष्यकाळा विषयीची कार्यक्रम प्रसिद्ध करताना त्यासंबंधी 'मार्टिनी मिडिया' ही संकल्पना मांडली. विविध पेयांचे मिश्रण करून ज्याप्रमाणे 'मार्टिनी' बनविले जाते त्याप्रमाणे प्रेक्षक त्यांच्या मर्जीनुसार कार्यक्रम निवडून “कधीही, कुठेही आणि कोणत्याही ठिकाणी” त्याचा आस्वाद घेतील, प्रेक्षक विविध समुदायांचे सदस्य बनत जातील. ते कधीना कधी बीबीसीचे कार्यक्रम पाहतील वा ऐकतील हे खरे मात्र बीबीसी ज्यावेळीते प्रसारित करेल त्याचवेळी प्रेक्षक ही ते पाहतील असे मात्र नाही.

(मिडिया स्टडीज—दी इसेन्शियल इंट्रोडक्शन-बेटमन, बेनेट इ. रूटलेज प्रकाशन पृष्ठ-117)

73. The passage hints at audience viewing at times different than when a program is transmitted in media. This is often referred to as :
- (A) Time displacement
(B) A synchronous weaving
(C) Time shifting
(D) Late viewing
74. The concept of Martini media refers to :
- (A) Viewers can choose the time and programs as and when they want
(B) Viewers can only choose program but view it when it is transmitted
(C) Viewers can combine viewing with drinking
(D) All of the above
75. Mark Thompson says that it is difficult to predict what domestic media will be because :
- (A) Audiences will not be there
(B) There will be too many programs to keep track of
(C) His viewpoint is not correct
(D) We cannot predict who will watch, when, where and what
73. कार्यक्रम प्रसारित होण्याच्या वेळेपेक्षा वेगळ्या वेळेला कार्यक्रम पाहिला जाण्याची शक्यता ह्या परिच्छेदात सूचित करण्यात आली आहे. माध्यमांच्या परिभाषेत याला काय म्हटले जाते ?
- (A) कालभ्रंश दर्शन (टाईम डिसप्लेसमेंट)
(B) अतुल्यक दर्शन (ए सिंक्रोनस व्ह्युईंग)
(C) कालांतर दर्शन (टाईम शिफ्टिंग)
(D) विलंबदर्शन (लेट व्ह्युईंग)
74. मार्टिनी मिडिया ही संकल्पना कशाशी संबंधित आहे ?
- (A) प्रेक्षक त्यांच्या इच्छेनुसार कार्यक्रम आणि पाहण्याची वेळ ठरवू शकतात
(B) प्रेक्षक फक्त कोणता कार्यक्रम पाहायचा हे ठरवू शकतात मात्र तो प्रसारित होईल तेव्हाच त्यांना तो बघायला मिळेल
(C) प्रेक्षक कार्यक्रम बघताना पेय पिऊ शकतात
(D) वरील सर्व
75. स्थानिक माध्यमे भविष्यात कशी असतील हे सांगणे अवघड आहे असे मार्क थॉमसन का म्हणतात ?
- (A) कारण तेव्हा प्रेक्षकच नसतील
(B) माग ठेवण्यासाठी दुपच जास्त कार्यक्रम असतील
(C) मुळात हे म्हणणेच चुकीचे आहे
(D) कोण कधी, केव्हा, कुठे आणि काय पाहिला हे सांगणे अवघड आहे.

DEC-19313/III

ROUGH WORK